

28.5.2014

Dnro 1456/4/13

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen

ESPOON TERVEYSKESKUKSEN JOIDENKIN TERVEYSASEMIEN MENETTELY OHJATA YKSITYISEN SEKTORIN HOITOON POTILAAT, JOILLA ON VAKUUTUS

1 KANTELU

Kantelija arvosteli oikeusasiamiehelle 28.3.2013 osoittamassaan kirjeessä Espoon terveyskeskuksen Puolarmetsän terveysaseman menettelyä ohjata potilaat, joilla on vakuutus, yksityisen sektorin hoitoon. Hän viittasi Helsingin Sanomissa 27.3.2013 samasta asiasta julkaistuun artikkeliin.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta Espoon terveyskeskuksen johtava ylilääkäri antoi 13.6.2013 häneltä pyydetyn selvityksen.

3 RATKAISU

Keskeiset oikeusohjeet

Terveystieteellisen (1326/2010) 10 §:n mukaan kunnan on järjestettävä terveydenhuollon palvelut sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kunnan asukkaiden hyvinvointi, potilasturvallisuus, sosiaalinen turvallisuus ja terveydentila sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seurannan perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti arvioitu perusteltu tarve edellyttävät (1 mom.). Kunnan on huolehdittava vastuullaan olevien asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja saatavuudesta yhdenvertaisesti koko alueellaan (2 mom.). Kunnan on järjestettävä terveydenhuoltopalvelut alueellaan lähellä asukkaita, paitsi jos palvelujen alueellinen keskittäminen on perusteltua palvelujen laadun turvaamiseksi (3 mom.).

Terveystieteellisen 24 §:n mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät: 1) sairauksien tutkimus, lääketieteellinen tai hammaslääketieteellinen taudinmääritys, hoito, hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sekä tarpeellinen lääkinnällinen kuntoutus; 2) sairauksien ehkäiseminen, parantaminen ja kärsimysten lievittäminen; 3) ohjaus, jolla tuetaan potilaan hoitoon sitoutumista ja omahoitoa; 4) erityistä tukea, tutkimusta ja hoitoa tarvitsevan potilaan terveysongelmien varhainen tunnistaminen, hoito ja jatkohoitoon ohjaaminen.

Terveydenhuoltolain 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuoltoon hoitoon pääsystä.

Kunnan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveystakeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön. Terveydenhuollon ammattihenkilön on tehtävä hoidon tarpeen arviointi viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveystakeskukseen, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön (1 mom.).

Hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta (2 mom.).

Espoon terveystakeskuksen selvitys

Johtava ylilääkäri toteaa selvityksessään, että terveystakesmien henkilöstö koulutetaan ja perehdytetään toimimaan julkisen terveydenhuollon edustajana, joka tarjoaa kansalaisille julkista palvelua riippumatta heidän tulotasostaan tai vakuutuksistaan. Palvelujen saatavuuden ollessa hankalaa hän toteaa saavansa noin kerran vuodessa yhteydenoton potilaalta, jota on ohjattu yksityissektorille hoitoon.

Kannanotto

Potilaalla on oikeus itse valita, käyttääkö hän julkisia vai yksityisiä terveystakespalveluja. Espoon terveystakeskuksen joidenkin terveystakesmien menettely ohjata potilas, jolla on vakuutus, käyttämään yksityisiä terveystakespalveluja, on lainvastainen.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3 esittämäni käsityksen menettelyn lainvastaisuudesta Espoon terveystakeskuksen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni johtavalle ylilääkärille.

Pyydän johtavaa ylilääkäriä ohjaamaan terveystakesmat lainmukaiseen käytäntöön asiassa ja ilmoittamaan minulle 31.8.2014 mennessä toimenpiteistäni asiassa.

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Espoon kaupunginhallitukselle tiedoksi.